

PM 2005 RIII (Dnr 326-1979/2005)

Pris för tillgänglighet

Skrivelse av Roger Mogert (s)

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Ett S:t Julianpris instiftas som delas ut varje år den 16 februari från år 2006 till 2010.
2. Alla kostnader som uppkommer i samband med instiftandet av S:t Julianpriset tas inom ramen för stadens tillgänglighetsprojekt.
3. Juryn för S:t Julianpriset ska bestå av representanter för HSO, Stockholms stads socialtjänstförvaltning, Svenskt näringsliv, Fastighetsägarna, Svenska arkitekter, Stockholms stads tillgänglighetsprojekt, Stockholms näringslivskontor samt funktionshinderombudsmannen.
4. Det operativa ansvaret för arbetet med S:t Julianpriset har en arbetsgrupp bestående av representanter för stadens tillgänglighetsprojekt, handikapprörelsen, Statens institut för särskilt utbildningsstöd (SiSUS) och funktionshinderombudsmannen.

Föredragande borgarrådet Leif Rönngren anför följande.

Skrivelsen

I en skrivelse den 25 januari 2005, *bilaga*, föreslår Roger Mogert (s) att ett pris instiftas för att premiera insatser för att förbättra tillgängligheten för funktionshindrade.

I skrivelsen föreslås att gatu- och fastighetskontoret utreder möjligheten att inrätta ett pris, S:t Julianpriset som uppkallas efter S:t Julian, gästfrihetens skyddshelgon. Priset ska till exempel uppmärksamma goda exempel på att med enkla medel göra staden mer tillgänglig.

Remisser

Skrivelsen har för yttrande remitterats till stadsledningskontoret, Stockholms Näringslivskontor AB, gatu- och fastighetsnämnden och kommunstyrelsens handikappråd.

Stadsledningskontoret anser att staden bör stimulera intresset och engagemanget för tillgänglighetsarbetet inom det privata näringslivet, exempelvis på restauranger, caféer, biosalonger och teatrar. Om Stockholm ska bli världens mest tillgängliga huvudstad 2010 är det en förutsättning att även det privata näringslivet är med i arbetet.

Stadsledningskontoret ser därför positivt på en hedersutmärkelse för förbättrad tillgänglighet. Det är viktigt att i bedömningen av vem som ska få utmärkelsen beakta att tillgänglighet inte bara omfattar fysisk tillgänglighet utan även kommunikation/information och bemötande.

Stadsledningskontoret anser att de kostnader som uppkommer i samband med inrättande av en hedersutmärkelse ska tas inom ramen för tillgänglighetsprojektet.

Gatu- fastighetsnämnden delar uppfattningen att ett tillgänglighetspris instiftas och som fördel kan ingå som en del i informationskampanjen. Syftet är att alla näringsidkare och anordnare av offentlig verksamhet i Stockholm ska få information om stadens mål för tillgänglighet och motivation för att genomföra förbättringar.

Gatu- och fastighetsnämnden anser att priset utformas så att fastighetsägare och lokal innehavare som gjort förtjänstfulla insatser för att förbättra tillgängligheten premieras. Kostnaderna för priset ska inrymmas inom de 100 miljoner per år som är avsatta i tillgänglighetsprojektet. Kostnaderna beräknas uppgå till 2,0 mnkr år 2005 och 1,5 mnkr de följande åren fram till år 2010.

Gatu- och fastighetsnämnden anser att en jury kan bestå av representanter för handikapporganisationer, Svenskt näringsliv, Fastighetsägarna, Sveriges arkitekter och Stockholms stad. Priset bör delas ut i Stadshuset den 16 februari (Julia/Julius-dagen) varje år. Gatu- och fastighetsnämnden anser att S:t Julian, som är gästfrihetens skyddshelgon, är en perfekt symbol för ett stadsliv där alla är välkomna.

Kommunstyrelsens handikappråd tillstyrker förslaget om ett årligt pris och att arbetet bör genomföras i nära samarbete med handikapprörelsen och näringslivets organisationer.

Kommunstyrelsens handikappråd uttalar också en önskan om att priset ska delas ut den 3 december, som är den internationella handikappdagen.

Stockholms Näringslivskontor AB ställer sig positivt till att vara med att uppmuntra och stimulera fastighetsägare och näringsidkare till att arbeta med tillgänglighetsfrågor.

Stockholms Näringslivskontor anser att informationskampanjen bör rikta in sig mot lönsamhetsaspekten – att lokaler blir tillgängliga för fler människor i och med att de anpassas även för funktionshindrade. Att sedan koppla anpassningen till ett pris för bästa genomförda anpassning i S:t Julianpriset kommer att ge tillgänglighetsarbetet en rejäl puff framåt.

Mina synpunkter

För mig är frågan om förbättrad tillgänglighet för funktionshindrade prioriterad. Därför måste arbetet om tillgänglighet, delaktighet och bemötande främjas. Redan idag arbetar staden intensivt med att skapa förutsättningar för alla att få tillgång till vad Stockholm har att erbjuda genom att satsa 100 miljoner varje år i tillgänglighetsprojektet. Det handlar om att åtgärda så väl kantstenar i trafik- och utomhusmiljön som mentala kantstenar som att medvetandegöra människor om de problem som finns och vad man kan göra åt det.

Mycket av arbetat innebär attitydförändringar, utbildningar och insikter bland alla människor. Att göra Stockholm tillgängligt för alla är ett gigantiskt arbete där alla i staden måste hjälpa till. Det innebär bland annat ett samarbete med näringslivet om ett tillgängligare Stockholm. Därför är instiftandet av ett pris för tillgänglighet ett litet, men viktigt steg.

Priset ska inspirera restauranger, caféer, biografer och teatrar m.fl. att se över lösningar för att förbättra för människor med olika funktionshinder. Det handlar ibland om att bygga om den redan byggda miljön så att den blir tillgänglig eller att göra entréer tillgängliga i enlighet med ”Enkelt avhjälpta hinder”. Och det handlar om synen på människor med synliga så väl som osynliga funktionshinder så som psykiska funktionshinder.

Vi bör inte fokusera allt för mycket på ekonomi och organisation utan ständigt föra en ideologisk diskussion om grunderna för handikappolitiken. Det är viktigt att det förs en politik för livet och för alla. Alla ska t.ex. kunna ha en bra skolgång, få ett jobb eller

helt enkelt känna trygghet och frihet i sina liv. Och det ska inte hindras av att du inte ser, hör eller tänker som andra. Eller som inte kan röra sig fritt p.g.a. fysiska funktionshinder. Alla ska få möjlighet till att vara delaktiga. Det finns ingen patentlösning på dessa frågor – det måste fortsätta vara en levande process bland alla medborgare. Det finns mycket kvar att göra. Därför tar vi nu ytterligare ett steg för att skapa ett mer tillgängligt Stockholm.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Ett S:t Julianpris instiftas som delas ut varje år den 16 februari från år 2006 till 2010.
2. Alla kostnader som uppkommer i samband med instiftandet av S:t Julianpriset tas inom ramen för stadens tillgänglighetsprojekt.
3. Jury för S:t Julianpriset ska bestå av representanter för HSO, Stockholms stads socialtjänstförvaltning, Svenskt näringsliv, Fastighetsägarna, Svenska arkitekter, Stockholms stads tillgänglighetsprojekt, Stockholms näringslivskontor samt funktionshinderombudsmannen.
4. Det operativa ansvaret för arbetet med S:t Julianpriset har en arbetsgrupp bestående av representanter för stadens tillgänglighetsprojekt, handikapprörelsen, Statens institut för särskilt utbildningsstöd (SiSUS) och funktionshinderombudsmannen.

Stockholm den 8 september 2005

LEIF RÖNNGREN

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

ÄRENDET

I en skrivelse den 25 januari 2005, bilaga, föreslår Roger Mogert (s) att ett pris instiftas för att premiera insatser för att förbättra tillgängligheten för funktionshindrade.

I skrivelsen föreslås att gatu- och fastighetskontoret utreder möjligheten att inrätta ett pris, S:t Julianpriset som uppkallas efter S:t Julian, gästfrihetens skyddshelgon. Priset ska till exempel uppmärksamma goda exempel på att med enkla medel göra staden mer tillgänglig.

REMISSER

Skrivelsen har för yttrande remitterats till stadsledningskontoret, Stockholms Näringslivskontor AB, gatu- och fastighetsnämnden och kommunstyrelsens handikappråd.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, daterat den 13 juni 2005, har i huvudsak följande lydelse.

Staden har som mål att Stockholm ska vara världens mest tillgängliga huvudstad år 2010. Ett tillgänglighetsprojekt under trafiknämnden arbetar med detta i nära samarbete med handikapporganisationerna. Arbetet har pågått sedan år 1999 och projektet har en budget på 100 mnkr per år. Hittills har stora insatser med att förbättra den fysiska utemiljön genomförts.

Stadsledningskontoret anser att staden även bör stimulera intresset och engagemanget för tillgänglighetsarbetet inom det privata näringslivet, exempelvis på restauranger, caféer, biosalonger och teatrar. Om Stockholm ska vara världens mest tillgängliga huvudstad år 2010 är det en förutsättning att även det privata näringslivet är med på tåget. Stadsledningskontoret ser därför positivt på att införa en hedersutmärkelse för förbättrad tillgänglighet. Det är viktigt att i bedömningen av vem som ska få utmärkelsen beakta att tillgänglighet inte bara omfattar fysisk tillgänglighet utan även kommunikation/information och bemötande. Stadsledningskontoret menar att det är viktigt att använda vinnarna av hedersutmärkelsen som goda exempel i det fortsatta arbetet med att tillgängliggöra Stockholm för alla.

Stadsledningskontoret anser att de kostnader som uppkommer i samband med ett eventuellt inrättande av en hedersutmärkelse måste tas inom ramen för tillgänglighetsprojektet.

Gatu- och fastighetsnämnden beslutade den 26 april 2005 att besvara skrivelsen med gatu- och fastighetskontorets utlåtande.

Gatu- och fastighetskontorets tjänsteutlåtande, daterat den 15 mars 2005, har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsgruppen har diskuterat många olika sätt att skapa förutsättningar för att kampanjen ska få ett stort genomslag och leda till konkreta resultat. En utmärkelse i form av ett årligt pris till de fastighetsägare och lokalinnehavare som gjort förtjänstfulla insatser för att förbättra tillgängligheten skulle kunna engagera många stockholmare i nomineringsarbetet och ge god publicitet för kampanjen. Här är arbetsgruppens förslag till genomförande:

S:t Julian-priset delas ut i Stadshuset den 16 februari (Julia/Julius-dagen) varje år fram till 2010 till de fastighetsägare och näringsidkare som gjort förtjänstfulla insatser för att förbättra tillgängligheten i sina lokaler och verksamheter. I bedömningen tas hänsyn både till den fysiska tillgängligheten och till information, verksamhet, attityder och bemötande. Det gäller också att premiera lösningar som förenar bra funktion med en estetiskt tilltalande utformning. Endast verksamheter som uppfyller alla andra samhällskrav och som är positiva för staden kommer i fråga för nomineringar.

Priset bör delas ut för olika kategorier, t ex: butik, restaurang, café, biograf, teater m fl. Inga prissummor kommer ifråga – S:t Julian är en ren hedersutmärkelse som också ger vinnarna mycket goodwill och publicitet.

Juryen kan förslagsvis bestå av representanter för handikapporganisationer, Svenskt Näringsliv, Fastighetsägarna, Sveriges Arkitekter och Stockholms stad. Allmänheten, handikapporganisationer och näringsidkare uppmanas i informationskampanjen att nominera ”bästa butik, bästa restaurang, etc”. Tillgänglighetsprojektet tar hand om nomineringarna och bereder dem innan de tas upp i juryn för genomgång. De bästa nomineringarna i varje kategori offentliggörs en tid innan prisutdelningen för att skapa ytterligare intresse för kampanjen. Prisutdelningen i Stadshuset blir sedan den årliga finalen på kampanjen.

S:t Julian är världshusvärdarnas och gästfrihetens skyddshelgon, vilket gör honom till den perfekta symbolen för ett stadsliv där alla är välkomna. Prisvinnarna får ett diplom och en S:t Julian-statyett – helt i stil med andra liknande utmärkelser, som t ex S:t Eriks-medaljen (18 maj) och Nelson Mandela-priset (6 juni).

Organisation

Enligt kommunfullmäktiges beslut skall kampanjen genomföras inom ramen för Tillgänglighetsprojektet, som idag finns inom gatu- och fastighetskontorets organisation. I samband med omorganisationen av gatu- och fastighetskontoret är det ännu inte helt klart med Tillgänglighetsprojektets framtida placering inom stadens organisation. Informationskampanjen förutsätter dock att den kompetens som idag finns inom Tillgänglighetsprojektet också kan användas i det fortsatta arbetet med kampanjen.

Kampanjen förutsätter också att Tillgänglighetsprojektet samarbetar med handikapporganisationerna, Statens institut för särskilt utbildningsstöd (Sisus), näringslivskontoret och stadens funktionshinderombudsman (FO). Den statliga myndigheten Sisus verkar för förbättrat bemötande av personer med funktionshinder och har ett uppdrag från regeringen att särskilt följa insatser för förbättrat bemötande i Stockholms kommun. Denna arbetsgrupp föreslås få det operativa ansvaret för kampanjen.

Kampanjen förutsätter också ett samarbete med stadens fastighetsägare, lokalinnehavare, näringslivet och Sveriges Arkitekter.

Informationsmöten

I samarbete med näringslivskontoret kartlägger Tillgänglighetsprojektet lokala företagareföreningar och branschorganisationer i Stockholm. Tanken är sedan att sakkunniga i tillgänglighet tillsammans med representanter från handikapprörelsen besöker näringsidkarnas ordinarie möten och sammankomster för att informera om vikten av att deras arrangemang är tillgängliga för alla och att de omfattas av de tillgänglighetsmål som staden och riksdagen ställt upp. Goda exempel visas och ett informationsmaterial delas ut. Tillgänglighetsprojektet och handikapporganisationerna erbjuder sin sakkunskap för rådgivning och uppmanar företagarna att nominera kandidater till S:t Julian-priset.

Informationsmaterial

Tillgänglighetsprojektet tar fram ett informationsmaterial som är riktat till de personer hos näringsidkarna som har ansvar för utformning av lokaler och verksamheter samt för information och personal. Utöver allmän information om samhällets krav på tillgänglighet bör materialet också innehålla praktiska råd, tips och goda exempel.

Informationsmaterialet skickas ut till alla berörda fastighetsägare, lokal-innehavare och anordnare av offentlig verksamhet. Materialet delas också ut vid informationsmöten. All information om kampanjen skall också läggas ut på Stockholm stads hemsida.

Stockholmare och media

Om kampanjen ska få ett stort genomslag och leda till konkreta resultat måste allmänheten engageras som en viktig påtryckargrupp. Kampanjen bör betona att frågan om tillgänglighet berör alla, oavsett om man har något funktionshinder eller inte. För att kunna nå alla stockholmare måste media i form av annonser i tidningar, affischer på stan, radioinslag mm användas. Handikapporganisationernas egna tidningar, taltidningar, hemsidor mm är också viktiga media.

En stor mediasatsning under ett par veckor på hösten ska ge kampanjen publicitet och väcka intresse bland stockholmarna. Alla uppmanas att komma med förslag på bra butiker, restauranger etc som är tillgängliga för alla. Höstens mediasatsning följs upp med flera ”påminnelser” i form av tidningsartiklar, radioinslag, ”banners” på stadens och handikappförbundens hemsidor mm och kanske ytterligare en omgång affischer på stan.

Efter ett par månaders ”mediatystnad” återkommer kampanjen strax före prisutdelningen den 16 februari med offentliggörande av de nominerade butikerna, restaurangerna etc. Sedan blir själva prisutdelningen i Stadshuset kampanjens stora årliga final, med allt som kan göras för att ge bra publicitet för S:t Julian-priset i media.

Tidplan

Ett förberedande arbete för informationskampanjen har redan påbörjats. Så snart Tillgänglighetsprojektet fått ett genomförandebeslut kan informationsmaterial tas fram och informationsmöten med företagarföreningar och branschorganisationer kan hållas under hela året.

Höstens mediasatsning förbereds under augusti - september och förslås att gå av stapeln i början av november. Den följs sedan upp med olika typer av ”påminnelser” under resten av november.

En vecka före prisutdelningen offentliggörs de nominerade butikerna, restaurangerna, caféerna etc. På S:t Julians dag, den 16 februari, hålls prisutdelningen i Stadshuset.

Denna procedur återkommer sedan under åren 2006 – 2010.

Ekonomi

Enligt kommunfullmäktiges beslut 2003-11-17 skall informationskampanjen genomföras inom ramen för Tillgänglighetsprojektet. Det betyder att kampanjens kostnader skall rymmas inom de 100 miljoner kronor per år som är avsatta för Tillgänglighetsprojektet i stadens budget.

Förutom kostnader för anställda inom projektet medför informationskampanjen kostnader för informationsmaterial, annonsbyrå, annonser, radiokampanj, affischer, arvoden för prisjury etc. Dessa kostnader beräknas uppgå till totalt 2,0 mnkr år 2005 och 1,5 mnkr de följande åren fram till år 2010.

Utvärdering

Kampanjen kommer att utvärderas genom årliga enkätundersökningar bland berörda näringsidkare och handikapporganisationer. Utvärderingen skall göras på ett sådant sätt att man kan mäta konkreta resultat av kampanjen och att arbetsgruppen snabbt får indikationer på om insatserna ger avsedd effekt. Det ska då vara möjligt att vid behov justera insatserna för att få ut största möjliga resultat av kampanjen. Utvärderingarna kommer också att redovisas för nämnden i samband med Tillgänglighetsprojektets ordinarie redovisningar.

Kommunstyrelsens handikappråd beslutade den 15 juni 2005 att som svar på remissen överlämna följande svar.

Kommunfullmäktige beslöt 2003-11-17 att ge gatu- och fastighetsnämnden i uppdrag att, inom ramen för Tillgänglighetsprojektet, genomföra en informationskampanj till näringslivet. Syftet

med kampanjen är att alla näringsidkare och anordnare av offentlig verksamhet i Stockholm ska få information om stadens mål för tillgänglighet och motivation för att genomföra förbättringar. Kampanjen bör genomföras i nära samarbete med handikapprörelsen och näringslivets organisationer.

En arbetsgrupp har bildats med representanter för Tillgänglighetsprojektet, handikapprörelsen, Statens institut för särskilt utbildningsstöd (SiSUS) och Funktionshinderombudsmannen.

Idén om ett pris för god tillgänglighet väcktes i samband med diskussionerna om hur informationskampanjen skulle genomföras. En årlig utmärkelse i form av ett pris för ”bästa butik, bästa restaurang, bästa biograf/teater etc” ska förslagsvis vara en del i informationskampanjen.

Rådet beslutade att tillstyrka remissen och därutöver lämna följande uttalande; Handikapprådet önskar att priset utdelas den 3 december, som är den internationella handikappdagen.

Stockholms Näringslivskontor AB:s tjänsteutlåtande, daterat den 23 juni 2005, har i huvudsak följande lydelse.

2003-11-17 beslutade kommunfullmäktige (utl. 2003:93) att ge gatu- och fastighetsnämnden i uppdrag att, inom ramen för Tillgänglighetsprojektet, genomföra en kampanj för att informera stadens alla näringsidkare och anordnare av offentlig verksamhet om vikten av att deras arrangemang är tillgängliga för alla och att de omfattas av de tillgänglighetsmål som staden och riksdagen ställt upp. Kampanjen bör genomföras i nära samarbete med handikapprörelsen och näringslivets organisationer.

2005-01-25 inkom Roger Mogert (s) med en skrivelse till gatu- och fastighetsnämnden om att instifta ett pris för god tillgänglighet. Idén om ett pris för god tillgänglighet väcktes i samband med diskussionerna om hur informationskampanjen skulle genomföras. En årlig utmärkelse i form av ett pris för ”bästa butik, bästa restaurang, bästa biograf/teater, etc” skulle kunna vara en del i informationskampanjen som engagerar allmänhet och organisationer i nomineringen och ger publicitet för de goda exemplen.

Gatu- och fastighetskontoret föreslår att Tillgänglighetsprojektet, i samarbete med handikapprörelsen, näringslivets organisationer, Fastighetsägarna, Statens institut för särskilt utbildningsstöd (Sisus), näringslivskontoret och stadens funktionshinderombudsman (FO), får i uppdrag att genomföra informationskampanjen enligt detta tjänsteutlåtande. Förslaget om ett årligt pris för god tillgänglighet överlämnas till kommunstyrelsen för beslut och kan med fördel ingå som en del i informationskampanjen.

Näringslivskontoret ställer sig positiva till att vara med och uppmuntra och stimulera fastighetsägare och näringsidkare till att arbeta med tillgänglighetsfrågor. Redan idag ingår Näringslivskontoret i ett gemensamt handikappråd tillsammans med Mässfastigheter, Stockholm Visitors Board, Business Arena Stockholm och Konsumentnämnden.

Informationskampanjen bör rikta in sig mot lönsamhetsaspekten – att lokaler blir tillgängliga för fler människor i och med att de handikappanpassas. Att sen koppla anpassningen till ett pris för bästa genomförda anpassning – S:t Julienpriset kommer ge tillgänglighetsarbetet och kampanjen en rejäl puff framåt.

Stockholm den 25 januari 2005

Skrivelse angående att instifta ett pris för god tillgänglighet

Kontoret har under innevarande mandatperiod på nämndens uppdrag påbörjat ett samarbete med fastighetsägare och lokalinnehavare i syfte att uppmuntra åtgärdande av enkelt åtgärdade hinder. I syfte att ytterligare uppmuntra fastighetsägare och lokalinnehavare att vidta åtgärder bör ett pris instiftas som tilldelas någon fastighetsägare och lokalinnehavare som förutom en i övrigt hedersam verksamhet har gjort insatser för att förbättra tillgänglighet för funktionshindrade. Priser skulle kunna uppkallas efter S:t Julian, gästfrihetens skyddshelgon, och bedömningskommittén bestå av representanter för funktionshindrade, näringslivet, staden och arkitekt- och designkåren. Syftet ska vara att lyfta fram det positiva exemplet. Samtidigt är det viktigt att systematiskt uppmärksamma denna angelägna fråga i det vardagliga arbetet. Priset bör därför förenas med andra insatser för att uppmärksamma möjligheterna att med enkla medel göra staden mer tillgänglig. Ledstjärnan bör då också vara att uppmuntra de goda exemplen. Med anledning av ovanstående önskar jag att kontoret utreder möjligheten

att inrätta ett S:t Julianpris att årligen utdelas
att i övrigt uppmärksamma dessa frågor

Roger Mogert (s)